

LEZING EN PREEK VAN ZONDAG 3 JANUARI 2021

Matteus 2 vers 1 – 8; 13 – 18

Toen Jezus geboren was in Betlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.' Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de messias geboren zou worden. 'In Betlehem in Judea,' zeiden ze tegen hem, 'want zo staat het geschreven bij de profeet: "En jij, Betlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden.'" Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, en stuurde hen vervolgens naar Betlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.'

Kort nadat zij op die manier de wijk genomen hadden, verscheen er aan Jozef in een droom een engel van de Heer. Hij zei: 'Sta op en vlucht met het kind en zijn moeder naar Egypte. Blijf daar tot ik je weer roep, want Herodes is naar het kind op zoek en wil het ombrengen.' Jozef stond op en week nog diezelfde nacht met het kind en zijn moeder uit naar Egypte. Daar bleef hij tot de dood van Herodes, en zo ging in vervulling wat bij monde van de profeet door de Heer is gezegd: 'Uit Egypte heb ik mijn zoon geroepen.'

Toen Herodes begreep dat hij door de magiërs misleid was, werd hij verschrikkelijk kwaad, en afgaande op het tijdstip dat hij van de magiërs had gehoord, gaf hij opdracht om in Betlehem en de wijde omgeving alle jongetjes van twee jaar en jonger om te brengen. Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia:

'Er klonk een stem in Rama, luid wenend en klagend. Rachel beweende haar kinderen en wilde niet worden getroost, want ze zijn er niet meer.'

DE OGEN VAN EEN KIND

Van licht naar donker

Op eigen kracht. Het klinkt zo mooi. En zo sterk. Maar toch..... Op eigen kracht. De bergen zelf dragen? In alle tijden? Ach, toch....

Toch is dat soms teveel. Al klinkt het zo mooi: 'Op eigen kracht, houd ik het vol'. En toch kan ik het niet.

Mijn zorgen worden te zwaar. En wat moet ik dan? Huilen, depressie, zelfdoding? Mijn eigen kracht verliest het van mijzelf.

Iemand is er. Die weet waar het over gaat. In mijn moeders schoot vormde Hij me. Hij staat voor me klaar. Wil de lasten van me overnemen. Hij heeft ze al aan het kruis gedragen.

Dit zijn woorden van Hayarpi Tamrazyan die ze schreef toen ze met haar familie vier maanden in de Bethelkapel in Den Haag verbleef. In die kapel werd al die maanden een kerkdienst gaande gehouden om te voorkomen dat dit gezin zou worden uitgezet naar Armenië. Het waren letterlijk en figuurlijk donkere maanden voor hen.

De beelden zijn van Rembrandt die gefascineerd was door het verhaal over de vlucht naar Egypte van de heilige familie. De verschillende staten van deze ets maakte Rembrandt steeds donkerder. Tot er uiteindelijk bijna geen licht, geen uitzicht meer was.

Plakken aan het pluche

Als de wijzen, die we in de christelijke traditie omgedoopt hebben tot drie koningen, zijn vertrokken, blijven er in het verhaal twee koningen over. Eén op het pluche en één op stro. Herodes wil dat pluche niet opgeven. Zo gaat dat met macht. Het maakt hebberig. Hoe zou Donald Trump zich voelen nu hem nog maar 17 dagen resten in het Witte Huis? Gaat Mark Rutte nog een keer voor het torentje, of worden de toeslagen hem fataal?

Herodes weet van geen wijken. En neemt gene risico. En geeft opdracht om alle jongetjes van nul tot twee in Bethlehem en wijde omgeving om te brengen.

*"Je vergeet het nooit als je het een keer meemaakte.
Vroeg in de ochtend. Geluiden buiten. Wat zal het zijn?
Nee, zei mijn hart. Wel, zei mijn hoofd.
De vreemdelingenpolitie. Ik keek uit het raam.
Een paar stevige mannen. De casemanager, dienst terugkeer.
Ik begon te trillen. Heel mijn lichaam beefde.
We zaten in een procedure. En hoefden niet in detentie.
Maar even dacht ik, zou het voor ons zijn?
Toen hield ik mijn adem vast. Toen klopte mijn hart sneller.
Ze liepen het gebouw binnen. Ik was te bang om te kijken.
Ging terug naar bed. Maar trilde nog steeds. En liet een traan.
Mijn broertje was ontzettend bang. Ging naar onze ouders.
Ze kwamen voor anderen. Voor andere kinderen.
Die gescheiden van hun ouders in een donker busje moesten zitten.
Wat zouden zij hebben gevoeld? Zouden zij nog wat kunnen voelen?
Vergeten kan ik niet. Hoe bang ik was.
Het leek wel een nachtmerrie. Maar het was de realiteit."*

Ontvreemd

Opnieuw woorden van Hayarpi Tamrazyan. Ze is nu 23 en studeert econometrie in Tilburg. Ze was 13 toen ze hier aankwamen en jarenlang van de ene in de andere procedure zaten. Het kerkasiel liep af toen ze uiteindelijk toch een verblijfsvergunning kregen. Ze hoeven niet terug. Maar vergeten kan ze het niet. Hoe bang ze was.

Ik heb geen idee hoe dat moet voelen. Die onzekerheid, die angst, de verlamming. Ik ben een paar keer vrijwillig verhuisd. Allemaal binnen de veilige grenzen van dit land.

Eén keer heb ik iets, een heel klein beetje gevoeld, hoe het is om zomaar weggehaald te worden tegen je zin. We waren bezig met een cursus voor pleegouders. De leiding nam ons mee in een rollenspel waarbij hij zonder pardon één van ons meenam. Waar naartoe was onzeker. Het spel was realistisch genoeg om je even de angst te laten voelen als je tegen je zin wordt meegenomen en ook het verzet dat in je opkomt.

Matteus beschrijft niet hoe Jozef en Maria zich gevoeld hebben toen de engel hen vertelde dat ze moesten vluchten.

Rembrandt legt veel gevoel in zijn etsen van dit verhaal. Met een paar krassen van zijn burijn tekent hij de zorgen van Jozef, de vermoeidheid van Maria en de onschuld van het kind.

De één of de ander

Rembrandt heeft zich niet gewaagd aan het verbeelden van de kindermoord. Zoals andere kunstenaars dat wel deden. Als u wilt weten hoe dan mag u dat zelf opzoeken.

Ik laat het bij de woorden die Matteus eraan wijdt. Hier beschrijft hij wel het huilen dat opstijgt. Verpakt in een profetisch citaat. Alsof dat het gruwelijke gebeuren verzacht. Terwijl het alleen maar vragen oproept. Over waarom? Waarom zo? Waarom zoveel? En waarom die engel alleen Jozef en Maria waarschuwde?

Waarom de één wel en de ander niet? Hayarpi Tamrazyan was zielsgelukkig toen het bericht van hun particuliere pardon er kwam. Ze dankt God voor dit geschenk dat voor haar kostbaar is als mirre, wierook en goud.

Vluchtelingenprobleem

We zijn inmiddels twee jaar verder. In 2020 waren bijna 80 miljoen mensen op de vlucht, een nieuw, triest record. Als ik het woord vluchteling intyp in mijn zoekmachine dan krijg ik een verdrietig rijtje resultaten:

Vergeten door hulporganisaties wordt het een zware winter voor Syrische vluchtelingen in Libanon. De zoveelste winter.

Gemor in de coalitie over de hierheen gehaalde vluchtelingen die niet uit kamp Moria blijken te komen.

Weer beelden van de Griekse marine die vluchtelingen terugsleept naar zee.

Rohingya vluchtelingen die in Bangladesh naar een eiland worden gedeporteerd.

We weten als wereld nog steeds geen raad met al die mensen op drift. We zijn nog altijd niet bij machte om macht op een goede manier te gebruiken. Of zou dat eenvoudig niet bestaan en blijft het maar modderen?

Hayarpi Tamrazyan hoopt en gelooft van niet. Daarom geef ik haar het laatste woord in deze preek:

Door de ogen van een kind

*Zullen we de wereld zien
Door de ogen van een kind?
Onschuldig, onwetend
Een kind, dat zich veilig voelt
Een kind, geborgen en klein
Een kind, dat gelooft
In een vredige wereld
Een kind dat denkt
Dat mensen geen pijn doen
Een kind dat denkt
Dat alles eerlijk is en zal zijn
Een kind dat puur gelooft
Zullen we de wereld zien
Door de ogen van een kind?*

*Want ander zie je veel pijn
Je ziet hoe mensen lijden
Je proeft ellende van dichtbij
Je ziet mensen struikelen
Op hun weg naar recht
Je ziet de machthebber winnen
En daarmee de ongelijkheid
Je ziet onschuldige kinderen lijden
Omdat er geen plaats is
Voor hen in de herberg Nederland
Je ziet dood, marteling en oorlog*

*Je doet je ogen dicht
En wil onrecht bestrijden
Zullen we ondertussen de wereld zien
Door de ogen van een kind?*